

JIRÍ DAVID

JIŘÍ DAVID

KDYŽ JSEM ODCHÁZEL, PŘICHÁZEL JSEM PART I + PART II

Jiří David patří do Ostravy jako mour do kamen, jako pecka do švestky, jako zduřený penis do vlhké pochvy... V tomto strhaném a vzdorujícím městě prožil formativní roky – v dobách, kdy komunisté dýchali prach a kouř čudících komínů a havíři rubali uhlové rekordy pod rudými zástavami. V Ostravě se rodil jako umělec, malíř Eduard Halberštát by o tom mohl vyprávět, v Ostravě se potkal se svou ženou, s níž setrvává dodnes, zde krátounce pokoušel vítkovické vysoké pece, kde žár schlamstne člověka jako krysí malinu, zde kulísákoval v komorní samotě Divadla Petra Bezruče, když se sám stával Bezručem vizuálních senzací bez ohledu na množství krve, jež mu přitom tekla a teče z úst, tam v té kulísámě sorelového kulturáku, kde se potkal s fotogenickým čuchem a vizuální inteligencí obdařeným Viktorem Kolářem. Ostravu, jak citově vyčíslenou křivku, opustil až s odchodem na pražskou Akademii, kam se, kurva, tolik dlouhých let nemohl dostat, komunisti zasraný.

Tak se Jiří David, narozený už tak dávno, dne 28. srpna 1956 v severočeském Rumburku, neboť tam byla porodnice, na lavici v čekárně, jak říká, tam se narodil, i když místem jeho dětství a sublimujících motivů se stala Dolní Poustevna, což není metafora, to je místo na východoněmecké hranici, kam skoro nikdo jen tak nepřijede, tak tedy ten David se přes juvenilní Děčín dostal do té Ostravy, kterou opustil, a ona opustila jeho, aby se sem takto fragmentárně, útržkovitě, roztržitě a výstavně vrátil, právě teď se vrací, dvojrvcí, vizuálně zvrací, do toho Národního divadla, pojmenovaného podle neexistujícího dvojzemí Moravy a Slezska, a také do toho jiskrně intelektuálního fiducijského galerijního hnízda, tam Dole, skoro pod zem, tak tam chrstne kusy své práce, sám se zjeví, vytrhne se ze svého zbraslavského domicilu, kde žije jak Adam v ráji, odkud ho už vytrhne jen kostlivec s kosou, tento senzualní tvůrce fragmentarizovaných odkazů osobního, uměleckého i společenského života, který vstoupil na artistní scénu už v 80. letech minulého století.

Zprvu se prosadil malovanými obrazy, zřetelně nekomplikovanějšími ve své generaci, přestože často vyprázdněnými ve své útržkovité naraci. Již tehdy bylo cítit ambivalentní napětí v práci s barvou, které vyústilo ke konci osmé dekády v Bílou a Černou sérii. Záhy se v Davidově rejstříku objevily objekty, instalace a konceptuální fotografie. Z nich zejména cyklus Skryté podoby, černobílé dvojice pravoprávných a levolevých portrétů mediálních a uměleckých osobností českého i světového významu zaznamenaly mezinárodní ohlas. Krátce nato se pustil Jiří David i do tvorby videí a také rozšířil svůj výrazový repertoár o klasičtější fotografii. Slavným se také staly neonové objekty, instalované nad pražským Rudolfinem i nad Pražským hradem. Pro mnohé pozorovatele se tak stává tvůrcem zdánlivě nečitelným, rozpolceným, těkajícím mezi médii. Opak je však pravdou. Jiří David je totiž překvapivě soustředěný ve významu každého svého díla, ve své komunikaci, kterou chce s divákem navodit, v tom, jak v každém uměleckém výstupu koncentruje svoji jedinečnou vizuálně-mentální zkušenost. Divák poznává, může poznat, Davidův komplikovaný vizuální svět, který je vždy přítomný v jisté celistvosti, jakkoliv rozbité, s důrazem na jeho estetické a společenské kvality, s akcentem na jistou ikonografickou i formální radikalitu. Smyslem práce Jiřího Davida, a také každé jeho výstavy, je působit onou davidovskou estetikou, která se snaží bortit či vyprazdňovat zavedená „krásná“ pravidla, ale stejně tak je, v paradoxní dichotomii, i esteticky posilovat. Jistá zašifrovanost témat, které se na Davidových obrazech a dílech objevují, ponechává divákovi otevřenou možnost jejich vnímání, jak to odpovídá jeho životním zážitkům a zkušenostem se „čtením“ umění. Vždy je však cítit intenzivní důvod, proč to které dílo vznikalo.

Text: Martin Dostál

Katalogový list byl vydán u příležitosti výstavy: **Jiří David – Když jsem odcházel, přicházel jsem, Part I + Part II**

13. 5. – 10. 7. 2019 **Martin Dostál** / kurátor

Galerie Dole / Nádražní 30, Ostrava 1 **otevřeno** / Po–Pá 10.00–18.00 hod.

AKCE PODPORUJE

Ministerstvo kultury ČR, Statutární město Ostrava, Nadace české architektury, MUDr. David Feltl, tiskárna Printo, Portaflex, městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz

JIŘÍ DAVID

KDYŽ JSEM ODCHÁZEL, PŘICHÁZEL JSEM PART I + PART II

Jiří David patří do Ostravy jako mour do kamen, jako pecka do švestky, jako zduřený penis do vlhké pochvy... V tomto strhaném a vzdorujícím městě prožil formotvorné roky – v dobách, kdy komunisté dýchali prach a kouř čudících komínů a haviři rubali uhlové rekordy pod rudými zástavami. V Ostravě se rodil jako umělec, malíř Eduard Halberštát by o tom mohl vyprávět, v Ostravě se potkal se svou ženou, s níž setrvává dodnes, zde krátounce pokoušel vítkovické vysoké pece, kde žár schlamstne člověka jako krysí malinu, zde kulisákoval v komorní samotě Divadla Petra Bezruče, když se sám stával Bezručem vizuálních senzací bez ohledu na množství krve, jež mu přitom tekla a teče z úst, tam v té kulisárně sorelového kulturáku, kde se potkal s fotogenickým čuchem a vizuální inteligencí obdařeným Viktorem Kolářem. Ostravu, jak citově vycíděnou kurvu, opustil až s odchodem na pražskou Akademii, kam se, kurva, tolik dlouhých let nemohl dostat, komunisti zasraný.

Tak se Jiří David, narozený už tak dávno, dne 28. srpna 1956 v severočeském Rumburku, neboť tam byla porodnice, na lavici v čekárně, jak říká, tam se narodil, i když místem jeho dětství a sublimujících motivů se stala Dolní Poustevna, což není metafora, to je místo na východoněmecké hranici, kam skoro nikdo jen tak nepřijede, tak tedy ten David se přes juvenilní Děčín dostal do té Ostravy, kterou opustil, a ona opustila jeho, aby se sem takto fragmentárně, útržkovitě, roztržitě a výstavně vrátil, právě teď se vrací, dvojvrací, vizuálně zvrací, do toho Národního divadla, pojmenovaného podle neexistujícího dvojzemí Moravy a Slezska, a také do toho jiskrně intelektuálního fiducijského galerijního hnízda, tam Dole, skoro pod zem, tak tam chrstne kusy své práce, sám se zjeví, vytrhne se ze svého zbraslavského domicilu, kde žije jak Adam v ráji, odkud ho už vytrhne jen kostlivec s kosou, tento senzualní tvůrce fragmentarizovaných odkazů osobního, uměleckého i společenského života, který vstoupil na artistní scénu už v 80. letech minulého století.

Zprvu se prosadil malovanými obrazy, zřetelně nejkomplikovanějšími ve své generaci, přestože často vyprázdňeny ve své útržkovité naraci. Již tehdy bylo cítit ambivalentní napětí v práci s barvou, které vyústilo ke konci osmé dekády v Bílou a Černou sérii. Záhy se v Davidově rejstříku objevily objekty, instalace a konceptuální fotografie. Z nich zejména cyklus Skryté podoby, černobílé dvojice pravoprávých a levolevých portrétů mediálních a uměleckých osobností českého i světového významu zaznamenaly mezinárodní ohlas. Krátce nato se pustil Jiří David i do tvorby videí a také rozšířil svůj výrazový repertoár o klasickou fotografii. Slavným se také staly neonové objekty, instalované nad pražským Rudolfinem i nad Pražským hradem. Pro mnohé pozorovatele se tak stává tvůrcem zdánlivě nečitelným, rozpolceným, těkajícím mezi médii. Opak je však pravdou. Jiří David je totiž překvapivě soustředěný ve významu každého svého díla, ve své komunikaci, kterou chce s divákem navodit, v tom, jak v každém uměleckém výstupu koncentruje svoji jedinečnou vizuálně-mentální zkušenost. Divák poznává, může poznat, Davidův komplikovaný vizuální svět, který je vždy přítomný v jisté celistvosti, jakkoliv rozbité, s důrazem na jeho estetické a společenské kvality, s akcentem na jistou ikonografickou i formální radikalitu. Smyslem práce Jiřího Davida, a také každé jeho výstavy, je působit onou davidovskou estetikou, která se snaží bortit či vyprazdňovat zavedená „krásná“ pravidla, ale stejně tak je, v paradoxní dichotomii, i esteticky posilovat. Jistá zašifrovanost témat, které se na Davidových obrazech a dílech objevují, ponechává divákovi otevřenou možnost jejich vnímání, jak to odpovídá jeho životním zážitkům a zkušenostem se „čtením“ umění. Vždy je však cítit intenzivní důvod, proč to které dílo vznikalo.

Text: Martin Dostál